

تاثیر آموزه های قرآن بر تربیت دانش آموزان

مسعود پورسلطانی بافقی^۱، علیرضا کشاورز^۲، دادخدا حاتمی گوربندی^۳

^۱ کارشناسی آموزش علوم اجتماعی، دانشگاه شهید بهشتی واحد فرهنگیان (هرمزگان)

masoudpoor1380@gmail.com

۰۹۹۱۳۷۳۰۲۴۵

^۲ کارشناسی آموزش علوم اجتماعی، دانشگاه شهید بهشتی واحد فرهنگیان (هرمزگان)

ali.rkeshavarz1110@gmail.com

۰۹۱۴۰۹۰۱۴۰۳

^۳ دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید بهشتی واحد فرهنگیان

Hatami.dadkhoda3@gmail.com

۰۹۱۷۷۶۱۴۳۶۰

چکیده:

تاثیر آموزه های قرآن بر تربیت دانش آموزان به طور کلی می تواند از جنبه های مختلفی مورد بررسی قرار گیرد. قرآن به عنوان منبع اصلی تعالیم دینی اسلام، مفاهیم و ارزش های اخلاقی مهمی را برای دانش آموزان به ارمغان می آورد. این تعالیم شامل صداقت، امانت داری، عدالت، مهربانی، بخشش و پابندی به اصول اخلاقی است. از طریق آموزه های قرآن، دانش آموزان با مفاهیم اخلاقی آشنا می شوند و به تدریج در شخصیت و رفتار خود به این ارزش ها پایبند می شوند. قرآن بر اهمیت تقوا و خداپرستی تاکید می کند. این اصول باعث می شوند دانش آموزان در رابطه با اعمال و گفتارهای خود به دقت و نیابت خداوند باشند. به علاوه، تقوا و خداپرستی باعث می شود دانش آموزان در تمام ابعاد زندگی خود، از جمله تحصیل و رفتارهای اجتماعی، نباید از راه متنی غفلت کنند. قرآن به دانش آموزان آموزش می دهد که سعادت و خوشبختی واقعی را در پیروی از خداوند و اجرای دستورات الهی می توان یافت. این تربیت به دانش آموزان کمک می کند تا بتوانند به اهداف حقیقی زندگی خود دست یابند و در مسیر رشد و تکامل فردی خود پیشرفت کنند. قرآن به دانش آموزان آموزش می دهد که در مواجهه با مشکلات و چالش های زندگی، صبور و استقامت داشته باشند. این ارزش به آنان کمک می کند تا در مقابل مواقع دشوار، تسلیم نشوند و تلاش کنند تا مشکلات را با استفاده از راهکارهای مناسب حل کنند. این تاثیرات تنها برخی از جنبه هایی هستند که قرآن در تربیت دانش آموزان می تواند داشته باشد. البته، برای تحقق این تاثیرات، تربیت اسلامی در مدارس و خانواده ها از اهمیت بسیاری برخوردار است.

واژگان کلیدی: قرآن، تربیت، دانش آموزان

مقدمه

تأثیر آموزه های قرآن بر تربیت دانش آموزان بسیار گسترده و عمیق است. قرآن به عنوان کتاب مقدس و هدایت گر برای مسلمانان، دارای آموزه هایی است که می تواند در فرآیند تربیت و تعلیم و تربیت دانش آموزان تأثیر مثبتی داشته باشد. البته، برای توضیح این تأثیرات به خوبی، می توان طیف وسیعی از مفاهیم و اصول قرآنی را مورد بررسی قرار داد. البته، در طول زمان، تفسیرهای متعددی برای آموزه های قرآنی ارائه شده است و نظرات مختلفی درباره تأثیر آن بر تربیت به وجود آمده است. قرآن حاوی دستورالعمل هایی درباره اخلاق و ارزش های متعدد است که به دانش آموزان کمک می کند (بیابانگرد، ۱۳۹۹) بر اساس اصول اخلاقی و متعالی زندگی کنند. ارزش هایی همچون رحمت، عدل، صداقت، بخشش و احسان در قرآن به طور مکرر تأکید شده اند. قرآن اهمیت بسیاری به راستگویی و امانتداری می دهد که می تواند در تربیت دانش آموزان تأثیر قابل توجهی داشته باشد. دستورالعمل های قرآنی برای رعایت شفافیت در روابط، عدم تقلب و عدم دروغ گویی را متصور می شوند. قرآن تأکید دارد که باید به نیازمندان و محرومان کمک کنیم و به آنان رحم کنیم. این آموزه می تواند مفید باشد تا دانش آموزان را به سمت ارتباط انسانی قوی تر و توجه به مسئولیت های اجتماعی هدایت کند (میلاره، ۱۳۹۶) از این رو در این پژوهش به بررسی تأثیر آموزه های قرآن بر تربیت دانش آموزان پرداخته شده است.

اهمیت تدریس قرآن در مدارس

تدریس قرآن در مدارس دارای اهمیت بسیاری است و در ادامه برخی از این اهمیت ها بیان شده است: (عظیمی، ۱۳۹۴)

۱. آشنایی با ارزش های دینی و اخلاقی: تدریس قرآن در مدارس، به دانش آموزان فرصت می دهد تا با ارزش ها و مفاهیم دینی و اخلاقی اسلام آشنا شوند. آموزه های قرآنی مانند عدالت، بخشش، رحمت و احترام به دیگران، اساس تربیت روحانی و اخلاقی دانش آموزان را تشکیل می دهند. این آشنایی می تواند زمینه ساز تقویت ارزش های اخلاقی و انسانی در جامعه شود.
۲. تقویت هویت دینی و معنوی: تدریس قرآن در مدارس مسلمانان، به دانش آموزان کمک می کند تا هویت دینی و معنوی خود را تقویت کنند. آشنایی با مفاهیم قرآنی و زندگی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله)، فرصتی است تا دانش آموزان به طور عمیق تر با اصول و مبانی دینی خود آشنا شوند و ارتباط نزدیک تری با خدا برقرار کنند.
۳. توسعه فهم و تفکر دینی: قرآن به عنوان منبع اصلی دین اسلام، دارای مفاهیم پیچیده و عمیقی است. تدریس قرآن در مدارس، به دانش آموزان فرصت می دهد تا فهم و تفکر خود را درباره مفاهیم دینی و تعالیم قرآنی توسعه دهند. این توسعه فهم و تفکر دینی می تواند باعث افزایش سطح دینداری و روحانیت دانش آموزان شود.
۴. تربیت اخلاقی و رفتاری: آموزه های اخلاقی قرآن می توانند به دانش آموزان کمک کنند تا اخلاق و رفتار صالحی را در زندگی خود شکل دهند. تدریس قرآن در مدارس با ارائه دستورالعمل های اخلاقی و رفتاری، به دانش آموزان می آموزد چگونه در روابط خود با دیگران، در مدرسه و در جامعه به طرز صحیحی عمل کنند.

۵. تعزیز ارتباط با خدا: تدریس قرآن در مدارس مسلمانان، به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا فرصتی برای برقراری و تقویت ارتباط خود با خدا داشته باشند. آموزه‌های قرآنی و تعالیم اسلامی می‌تواند راهنمایی‌کننده‌های عملیاتی برای دانش‌آموزان باشند تا در زندگی روزمره خود، از طریق نماز، دعا، تلاوت قرآن و عبادات دیگر، ارتباط نزدیکتری با خدا برقرار کنند.

در کل، تدریس قرآن در مدارس نقش مهمی در شکل‌دهی به تربیت دینی، اخلاقی و روحانی دانش‌آموزان دارد. این آموزه‌ها می‌توانند به آنها کمک کنند تا در زندگی شخصی و اجتماعی خود ارزش‌های دینی و اخلاقی را رعایت کنند و به عنوان افرادی با ارزش، متعهد و مسئول عمل کنند.

جوکار و همکاران (۱۳۹۶)، پژوهش حاضر به بررسی اثربخشی آموزش آموزه‌های قرآنی بر تربیت‌پذیری دانش‌آموزان ابتدایی شهرستان بوشهر پرداخته است. روش پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر، کلیه دانش‌آموزان ابتدایی شهرستان بوشهر بودند که تعداد کل آنها ۲۳۷۲۹ نفر و از بین آنها تعداد شامل ۶۰ نفر از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای بدست آمد. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه تربیت‌پذیری فراشبندی (۱۳۹۵) می‌باشد. جهت تجزیه و تحلیل فرضیه‌های پژوهش از تحلیل کوواریانس دو متغیری یکطرفه (آنکوا) استفاده شد. یافته‌ها نشان داد آموزش آموزه‌های قرآنی بر تربیت‌پذیری دانش‌آموزان ابتدایی شهرستان بوشهر موثر است. بین آموزش آموزه‌های قرآنی و تربیت‌پذیری دانش‌آموزان ابتدایی شهرستان بوشهر بر حسب جنسیت آنان تفاوت معناداری وجود دارد. نتیجه‌گیری کلی تحقیق نشان می‌دهد که آموزش آموزه‌های قرآنی بر تربیت‌پذیری دانش‌آموزان ابتدایی شهرستان بوشهر تأثیر معناداری دارد (سادتی، ۱۳۹۸).

غلامی و مریوانی (۱۴۰۰)، در آموزه‌های قرآن، پس از خدا انسان اساسی‌ترین موضوع به شمار آمده است. در موضوعات مربوط به انسان نیز تعلیم و تربیت به طور خاص برای افراد با نیاز ویژه (کودکان استثنایی)، از اهمیت خاص و جایگاه رفیعی برخوردار است. در این پژوهش که از نوع توصیفی و سندی تحلیلی است، مبانی تعلیم و تربیت دانش‌آموزان با نیاز ویژه و اصول مترتب بر این مبانی از منظر قرآن بررسی شده است. این مبانی شامل توجه به کرامت انسانی افراد با نیاز ویژه، برخورداری انسان‌ها از فطرت مشترک و خصوصیات متفاوت، مختار بودن انسان و دو اصل عدالت به عنوان اساسی‌ترین ارزش اجتماعی و احسان متمم عدالت، اصول مترتب از این مبانی هستند. در این پژوهش آیات مرتبط با هر کدام از این مبانی در قرآن کریم جستجو گردید و در کنار توصیف شرایط فعلی آموزش و پرورش دانش‌آموزان با نیاز ویژه، مبانی تربیتی آنها از منظر قرآن بررسی شد و به همراه توضیحات مربوط به هریک از مبانی، آیاتی با مضامین مرتبط با آنها در پژوهش آورده شد. بررسی‌ها نشان داد برای هریک از مبانی تعلیم و تربیت دانش‌آموزان با نیاز ویژه، آیات بسیاری در قرآن کریم آمده است و آموزش و پرورش دانش‌آموزان با نیاز ویژه امروزه با حرکت در جهت آموزش فراگیر بسیار با آموزه‌های این کتاب آسمانی هم‌راستا است (عظیمی، ۱۳۹۴).

روش‌شناسی

مقاله حاضر به روش مروری-کتابخانه‌ای است، که با توجه به نظرات اندیشمندان این عرصه به رشته تحریر در آمده است. محتوای لازم برای نگارش این مطالعه از طریق جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی SID، scholar G، موتور جستجوی گوگل در این حوزه بدست آمده است.

بحث درباره یافته‌ها

تأثیر آموزه‌های قرآن بر تربیت

تأثیر قرآن بر تربیت انسان‌ها بسیار گسترده و چندجانبه است. در ادامه، تأثیرات مهم قرآن بر تربیت افراد را توضیح داده شده است :
(سادتی ، ۱۳۹۸)

۱. الهام و الگوسازی: قرآن به عنوان کتاب مقدس اسلام، الگویی برای زندگی مسلمانان است. آیات قرآنی و زندگی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) مبنای تأثیر قرآن بر تربیت هستند. قرآن با ارائه اصول و دستورالعمل‌های اخلاقی و رفتاری، به ما راهنمایی می‌کند تا در زندگی روزمره خود الگویی مثبت و سالم از نظر اخلاقی و روحانی باشیم.

۲. ارزش‌های اخلاقی: قرآن آموزه‌های فراوانی درباره ارزش‌های اخلاقی مانند رحمت، عدل، صداقت، بخشش، امانتداری و احترام به دیگران دارد. آموزه‌های اخلاقی قرآن می‌تواند تأثیر فراوانی بر رفتار و روحیه انسان‌ها داشته باشد و آن‌ها را به رفتارهای مسئولانه، انسانی و اخلاقی هدایت کند.

۳. تقوا و روحانیت: قرآن اهمیت تقوا و روحانیت را برجسته می‌کند. تقوا به معنای پرهیز از گناهان و انجام اعمال صالحه است و روحانیت به معنای ارتباط نزدیک با خدا و توجه به جوانب معنوی زندگی است. قرآن با تأکید بر تقوا و روحانیت، فرد را به سوی آرامش داخلی، هدفمندی زندگی و ارتباط بهتر با خدا هدایت می‌کند.

۴. عدالت و برابری: قرآن از عدالت و برابری در برابر قوانین الهی تأکید می‌کند. آموزه‌های قرآن می‌تواند زمینه را برای ساخت جوامع عادلانه‌تر، برابرتر و پویاتر فراهم کند. این آموزه‌ها ما را به رسیدن به عدالت اجتماعی و رفاه عمومی هدایت می‌کنند.

۵. تربیت خانوادگی: قرآن نقش مهمی در تربیت خانوادگی و تربیت کودکان و نوجوانان دارد. آموزه‌های قرآنی می‌تواند پایه‌های اصلی تربیت اخلاقی و معنایی در خانواده را شکل دهند. قرآن به والدین دستورالعمل‌هایی درباره تربیت فرزندان، احترام به والدین، محبت خانوادگی و صلح و آرامش در خانواده می‌دهد. این تأثیرات قرآن در تربیت خانوادگی می‌تواند به تقویت ارتباطات خانوادگی، تعزیز اخلاقیات خانوادگی و ایجاد محیطی متقابل و محبت‌آمیز درون خانواده کمک کند.

در کل، قرآن با آموزه‌های خود درباره اخلاق، رفتار، روحانیت و تربیت، تأثیر فراوانی بر تربیت انسان‌ها دارد. این کتاب مقدس می‌تواند به ما در بهبود روحیه و رفتارهایمان کمک کند و ما را به سوی زندگی اخلاقی و معنوی هدایت کند.

تأثیر قرآن بر تربیت روانی دانش آموزان

قرآن به عنوان متن مقدس اسلام، تأثیر بسیاری بر تربیت روانی دانش‌آموزان دارد. در ادامه به برخی از تأثیرات قرآن بر تربیت روانی دانش‌آموزان اشاره شده است : (شعاری نژاد ، ۱۳۹۵)

۱. ارتباط با خدا: قرآن، به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا ارتباط نزدیکتری با خدا برقرار کنند. تلاوت قرآن، دعا، تفکر در آیات قرآنی و ادای وظایف دینی مانند نماز، می‌تواند راههایی باشند که دانش‌آموزان از طریق آنها به سمت خدا پیشرفت کنند. این ارتباط با خدا می‌تواند احساس صمیمیت، امید، تسلیم و امنیت را در دانش‌آموزان تقویت کند و به روانشان آرامش بخشد.

۲. ارزش‌های اخلاقی: قرآن آموزه‌های اخلاقی مهمی را شامل می‌شود که به تربیت روحانی و اخلاقی دانش‌آموزان کمک می‌کند. مفاهیمی مانند عدالت، بخشش، رحمت، صداقت، احترام، صبر و شکیبایی از جمله آموزه‌هایی هستند که از طریق قرآن به دانش‌آموزان آموخته می‌شوند. این ارزش‌ها می‌توانند به تقویت خصلت‌های روحانی و اخلاقی دانش‌آموزان کمک کنند و زمینه ساز رفتار صالح و ارتقای اخلاق در جوامع آنها باشند.

۳. تفکر و تأمل: قرآن دارای مفاهیم پیچیده و عمیقی است که نیازمند تفکر و تأمل هستند. خواندن و بررسی آیات قرآنی و فهم مفاهیم آنها، نیازمند تمرکز و تفکر عمیق است. این فعالیت‌ها می‌توانند به توسعه توانایی تفکر منطقی، تحلیلی و انتقادی دانش‌آموزان کمک کنند. همچنین، تأمل در آیات قرآنی و معنای آنها می‌تواند به رشد روحانی و افزایش آگاهی دینی دانش‌آموزان کمک کند.

۴. تسلط بر احساسات: قرآن، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا احساسات خود را بهبود بخشند و تسلط بیشتری بر آنها پیدا کنند.

قرآن توصیه‌ها و آموزه‌هایی درباره‌ی مدیریت احساسات دارد که می‌تواند به تربیت روانی دانش‌آموزان کمک کند. به عنوان مثال، آیاتی در قرآن وجود دارد که درباره‌ی مدیریت خشم، تسامح، تفکر قبل از عمل و خودکنترل حرص و طمع صحبت می‌کنند. این توصیه‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا احساسات منفی خود را کنترل کنند و در مواجهه با مشکلات و ناراحتی‌های روزمره بهتر عمل کنند.

۵. امیدواری و تسلیم: قرآن اصولی را برای امیدواری و تسلیم در مواجهه با چالش‌ها و آزمایش‌های زندگی آموزش می‌دهد. آیاتی در قرآن وجود دارد که به دانش‌آموزان تقویت ایمان و امید و تسلیم به اراده خداوند را می‌آموزند. امیدواری و تسلیم به خدا می‌تواند به دانش‌آموزان در مواجهه با مشکلات و سختی‌ها، ایستادگی و قدرت دهد و اثرات مثبتی بر روحیه و تربیت روانی آنها داشته باشد.

به طور کلی، قرآن با آموزه‌های اخلاقی، راهنمایی‌های روحانی و توجه به رشد شخصیتی، به تربیت روانی دانش‌آموزان کمک می‌کند. این کتاب مقدس می‌تواند مبنایی قوی برای توسعه ارزش‌ها، تفکر انتقادی و رشد روحانی دانش‌آموزان فراهم کند و به آنها کمک کند تا به شخصیت‌های با اخلاق و متعادلی تبدیل شوند.

تأثیر آموزه‌های قرآن بر تربیت دانش‌آموزان

تأثیر آموزه‌های قرآن بر تربیت دانش‌آموزان از جوان‌ترین سنین زندگی آنها آغاز می‌شود و تا بزرگسالی و حتی بعد از آن ادامه می‌یابد. قرآن کتاب مقدس اسلام است و حاوی دستورالعمل‌ها و اصول اخلاقی است که به مسلمانان آموزش داده می‌شود. در ادامه، تأثیرات مهم آموزه‌های قرآن بر تربیت دانش‌آموزان را توضیح داده شده است: (داوودی، ۱۳۹۷)

۱. ارزش‌های اخلاقی: قرآن درس‌های فراوانی درباره ارزش‌های اخلاقی مانند رحمت، عدل، صداقت، صبر، بخشش و احترام به دیگران دارد. آموزه‌های قرآن تربیت اخلاقی دانش‌آموزان را تقویت می‌کند و آنها را به رفتارهای مسئولانه و اخلاقی هدایت می‌کند.

۲. اعتقاد به خدا: قرآن اعتقاد به خدا را ترویج می‌دهد و اصول ایمانی را آموزش می‌دهد. این اعتقاد به خدا می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا در زندگی با اعتماد به نفس بیشتری روبرو شوند و با سختی‌ها و آزمایش‌های زندگی بهتر سازگار شوند.

۳. عدالت و برابری: قرآن بر اهمیت عدالت و برابری تأکید می‌کند. آموزه‌های قرآن تربیت دانش‌آموزان را در قبال دیگران عادلانه و بدون تبعیض می‌کند. این مفهوم از عدالت و برابری می‌تواند زمینه را برای ساختن جوامع عادلانه‌تر و همدلی بیشتر در دانش‌آموزان فراهم کند.

۴. اخلاق حرفه‌ای: قرآن آموزه‌هایی درباره اخلاق حرفه‌ای مانند راستی، امانتداری و کارآمدی دارد. این آموزه‌ها می‌توانند دانش‌آموزان را به ارزش‌های حرفه‌ای تربیت کنند و آن‌ها را به رفتار صادقانه و مسئولانه در هر زمینه از زندگی تشویق کنند.
 ۵. تقوا و اخلاق دینی: قرآن از تقوا و اخلاق دینی بیان می‌کند. آموزه‌های قرآن می‌توانند دانش‌آموزان را به رفتارها و عملکردهایی هدایت کنند که باعث افزایش ایمان و ارتباط نزدیکتر با خدا می‌شود.
 ۶. توانمندسازی روحی: آموزه‌های قرآن می‌توانند در توانمندسازی روحی دانش‌آموزان نقش مهمی داشته باشند. این آموزه‌ها به آن‌ها کمک می‌کنند تا با چالش‌ها و استرس‌های زندگی بهتر مقابله کنند و احساس آرامش و سعادت را تجربه کنند.
 ۷. توسعه نیکوکاری و کمک به دیگران: قرآن اهمیت کمک به دیگران و نیکوکاری را تأکید می‌کند. آموزه‌های قرآن می‌توانند در دانش‌آموزان ارزشمندترین صفات انسانی مانند بخشش، سخاوت و همدلی را تقویت کنند و آن‌ها را به فعالیت‌های خیریه و خدمت به جامعه ترغیب کنند.
 ۸. ارتقای دانش و علم: قرآن اهمیت دانش و علم را برجسته می‌کند. آموزه‌های قرآن به دانش‌آموزان انگیزه می‌دهند تا به تحصیل و کسب علم بپردازند و دانش خود را به خدمت جامعه قرار دهند.
- به طور کلی، آموزه‌های قرآن می‌توانند تأثیرات بزرگی بر تربیت دانش‌آموزان داشته باشند. این آموزه‌ها به آن‌ها ارزش‌های اخلاقی، اعتقاد به خدا، عدالت، اخلاق حرفه‌ای، تقوا و روحانیت، نیکوکاری، دانش و علم را آموزش می‌دهند. این ارزش‌ها و اصول به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا به انسان‌های با اخلاق بالا تبدیل شوند و در زندگی خود و جامعه بهتر عمل کنند.

فواید آموزه‌های قرآن بر تربیت دانش‌آموزان

آموزه‌های قرآن بسیاری فواید و مزایای مهمی برای تربیت دانش‌آموزان دارند. در زیر، به برخی از این فواید اشاره شده است: (شعاری نژاد، ۱۳۹۵)

۱. رشد اخلاقی: قرآن آموزه‌های اخلاقی ارزشمندی را بیان می‌کند که به تربیت دانش‌آموزان کمک می‌کند. این آموزه‌ها شامل بخشش، عدالت، رحمت، صداقت، احترام، صبر و شکیبایی و بسیاری موارد دیگر هستند. آشنایی با این آموزه‌ها و انتقال آنها به دانش‌آموزان، به آن‌ها کمک می‌کند تا ارزش‌های اخلاقی را در زندگی روزمره خود پیاده کنند و رفتارهای صالح و اخلاقی داشته باشند.
۲. تقویت ایمان: قرآن، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا ارتباط نزدیکتری با خدا برقرار کنند و ایمان خود را تقویت کنند. خواندن و بررسی آیات قرآنی و درک مفاهیم آنها، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به خداوند و دین خود بهتر بپیوندند. این تجربه می‌تواند روحانیت و ایمان دانش‌آموزان را تقویت کند و به آنها احساس صمیمیت و امنیت بیشتری در رابطه با خدا بدهد.
۳. توسعه تفکر منطقی و انتقادی: قرآن دارای مفاهیم پیچیده است که نیازمند تفکر و تأمل عمیق هستند. خواندن و مطالعه قرآن، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا توانایی تفکر منطقی، تحلیلی و انتقادی خود را تقویت کنند. آنها با بررسی مفاهیم قرآنی و تأمل در آیات، می‌توانند توانایی‌های تفکری خود را بهبود بخشند و مهارت‌های تحلیل و استنباط را تقویت کنند.
۴. تسلط بر احساسات: قرآن به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا احساسات خود را بهبود بخشند و بهترین راه برای مدیریت آنها را پیدا کنند. آیات قرآنی به دانش‌آموزان توصیه‌ها و راهنمایی‌هایی درباره مدیریت خشم، صبر، تسامح و سایر احساسات منفی می‌دهد.

۵. ارتقای علم و دانش: قرآن به عنوان منبع اصلی دین اسلام، شامل دستورالعمل‌ها، اصول و قوانین مختلف است. آشنایی با قرآن و درک مفاهیم آن، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا دانش و علم خود را در مورد اسلام و مسائل مربوط به آن ارتقا دهند. این آموزش‌ها می‌تواند به توسعه دانش‌آموزان در زمینه‌هایی مانند تفسیر قرآن، علوم دینی، تاریخ اسلام و فقه کمک کند.

۶. توسعه خلاقیت و تفکر نوآورانه: قرآن دربرگیرنده اصول و مفاهیم بسیار گسترده است که نیازمند تفکر خلاقانه و نوآورانه هستند. درک و بررسی قرآن می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا توانایی‌های خلاقیت و تفکر نوآورانه خود را بهبود بخشند. این مهارت‌ها می‌توانند به آنها در حل مسائل پیچیده، ایجاد ایده‌های جدید و توسعه دانش و فهم عمیق‌تر قرآنی کمک کنند.

۷. تمرکز و آرامش: خواندن و مطالعه قرآن می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا تمرکز خود را بهبود بخشند و آرامش روحی را تجربه کنند. درگیری با آیات قرآنی و تعمق در مفاهیم آن، می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا از ذهن پرتی و اشتباهات روزمره فکری خود دور شوند و به وضوح ذهنی دست یابند.

در کل، آموزه‌های قرآن، به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا در جنبه‌های مختلف زندگی خود رشد کنند، ارزش‌های اخلاقی را درک کنند، ایمان خود را تقویت کنند، تفکر منطقی و انتقادی خود را توسعه دهند و به عنوان انسان‌های خلاق و نوآور موفق باشند.

کاربرد آموزه‌های قرآن بر تربیت دانش‌آموزان

آموزه‌های قرآن به عنوان یک منبع اصلی در قرآن کریم، کاربردهای متعددی در تربیت دانش‌آموزان دارند. در زیر به برخی از این کاربردها اشاره شده است: (سادتی، ۱۳۹۸)

۱. هدایت رفتار: آموزه‌های قرآن به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا راهنمایی‌هایی درباره رفتار صالح و اخلاقی در زندگی روزمره خود دریافت کنند. قرآن با تبیین اصول و قوانین اخلاقی، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا در انتخاب‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و رفتارهای خود از اصول دینی و اخلاقی پیروی کنند.

۲. تقویت ارزش‌های اخلاقی: قرآن آموزه‌های ارزشمندی مانند بخشش، عدالت، رحمت، صداقت، احترام، صبر و شکیبایی را به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد. این آموزه‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا ارزش‌های اخلاقی را در زندگی خود تقویت کرده و در تعامل با دیگران و در مواجهه با مسائل روزمره از آنها بهره‌برداری کنند.

۳. توسعه هوش اجتماعی: قرآن آموزه‌هایی را درباره تعامل اجتماعی و روابط بشری ارائه می‌دهد. این آموزه‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا مهارت‌های ارتباطی، همدلی، تعاون و رفتار مناسب در جامعه را توسعه دهند. آشنایی با این آموزه‌ها کمک می‌کند تا دانش‌آموزان بتوانند بهترین نحوه ارتباط با دیگران را درک کنند و در جمع‌های اجتماعی به خوبی عمل کنند.

۴. ارتقای توانایی تحلیل و استنباط: قرآن با مفاهیم پیچیده و متنوعی که در آن وجود دارد، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا توانایی تحلیل و استنباط خود را تقویت کنند. خواندن و بررسی آیات قرآنی و درک مفاهیم آنها، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا بتوانند به طور منطقی و مناسب فهم عمیق‌تری از مفاهیم قرآنی داشته باشند و به استنباط‌های صحیح و منطقی می‌پردازند.

۵. تقویت ایمان و ارتباط با خدا: قرآن به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا ایمان خود را تقویت کرده و ارتباط نزدیکتری با خداوند برقرار کنند. آیات قرآنی به دانش‌آموزان یادآوری می‌کند که خداوند همراه و راهنمای آنهاست و همواره آماده است که به دعاها و نیازهایشان پاسخ دهد.

این ارتباط با خداوند می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا در مواجهه با چالش‌ها و دشواری‌های زندگی، از ایمان و اراده قوی‌تری برخوردار شوند.

به طور خلاصه، آموزه‌های قرآن از منابع ارزشمندی هستند که می‌توانند در تربیت دانش‌آموزان نقش مهمی ایفا کنند. این آموزه‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا ارزش‌های اخلاقی و دینی را درک کنند، توانایی‌های اجتماعی و تحلیلی خود را تقویت کنند و ارتباط نزدیکتری با خداوند برقرار کنند.

راهکارهای افزایش تدریس آموزه‌های قرآنی در مدارس

برای افزایش تدریس آموزه‌های قرآن در مدارس، می‌توان از راهکارهای زیر استفاده کرد: (داوودی، ۱۳۹۷)

۱. تضمین برنامه درسی مناسب: برنامه درسی باید شامل دروسی باشد که به تدریس آموزه‌های قرآن را به دانش‌آموزان آموزش دهد. این برنامه درسی باید مفاهیم قرآنی را به شیوه‌ای سازمان‌یافته و قابل درک برای دانش‌آموزان ارائه دهد.
۲. توسعه منابع آموزشی: منابع آموزشی مناسب و متنوعی برای تدریس آموزه‌های قرآن باید توسعه داده شود. این منابع می‌توانند شامل کتاب‌ها، کتاب‌های درسی، جزوات، فیلم‌ها، نرم‌افزارها و منابع آنلاین باشند که به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا مفاهیم قرآنی را بهتر فهمیده و درک کنند.
۳. آموزش و توانمندسازی معلمان: معلمان باید در زمینه آموزش آموزه‌های قرآن آموزش دیده و توانمندسازی شوند. آموزش روش‌های تدریس موثر، فهم عمیق از مفاهیم قرآنی و توانایی انتقال این مفاهیم به دانش‌آموزان می‌تواند به ارتقای کیفیت تدریس آموزه‌های قرآن کمک کند.
۴. تعامل با خانواده‌ها: مشارکت خانواده‌ها در فرایند تدریس آموزه‌های قرآن بسیار مهم است. مدارس می‌توانند جلسات و نشست‌هایی را برگزار کنند که در آنها خانواده‌ها را در جهت حمایت از تدریس آموزه‌های قرآن و همکاری با مدرسه دعوت کنند.
۵. برگزاری رویدادها و مسابقات قرآنی: برگزاری مسابقات و رویدادهای مرتبط با قرآن، نه تنها به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مفاهیم قرآنی را بهتر یاد بگیرند، بلکه از طریق رقابت و جوایز، انگیزه و علاقه آنها را به یادگیری آموزه‌های قرآن افزایش می‌دهد.
۶. ایجاد فضای مناسب برای تدریس: مدارس باید فضایی مناسب برای تدریس آموزه‌های قرآن ایجاد کنند. این فضا می‌تواند شامل اتاق‌های درس مجهز به تکنولوژی‌های آموزشی مانند تلویزیون، پروژکتور و کامپیوتر باشد. همچنین، طراحی دکوراسیونی که با محیط قرآنی سازگار باشد و استفاده از نقوش و تصاویر مرتبط با قرآن در دیوارها و برگه‌ها می‌تواند به فضای آموزشی جذابیت بیشتری ببخشد.
۷. برگزاری کلاس‌های تفسیر قرآن: علاوه بر تدریس متن قرآن، برگزاری کلاس‌های تفسیر قرآن می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا بهتر درک و تفهیم مفاهیم قرآنی برسند. در این کلاس‌ها، معلمان می‌توانند به تشریح معانی عمیق و تفسیرات مختلف آیات قرآن بپردازند و دانش‌آموزان را در این زمینه آموزش دهند.
۸. استفاده از فناوری در تدریس: استفاده از فناوری مدرن می‌تواند در تدریس آموزه‌های قرآن موثر باشد. برنامه‌ها و نرم‌افزارهای آموزشی مبتنی بر قرآن که بازی‌ها، تمرین‌ها و فعالیت‌های تعاملی را شامل می‌شوند، می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا با لذت بیشتری به یادگیری آموزه‌های قرآن بپردازند.

۹. ارتقای فضای فرهنگی مدرسه: تشویق به ارائه سخنرانی‌ها، مقالات و آثار هنری مرتبط با قرآن و اسلام می‌تواند فضای فرهنگی مدرسه را تقویت کند و درک و ارزش‌گذاری دانش‌آموزان نسبت به قرآن را افزایش دهد.

۱۰. همکاری با مراکز قرآنی محلی: برقراری همکاری با مراکز قرآنی محلی و معلمان و محققان متخصص در این حوزه می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس آموزه‌های قرآن کمک کند. این همکاری می‌تواند شامل ارائه آموزش‌های تخصصی برای معلمان، دوره‌های آموزشی و توانمندسازی برای دانش‌آموزان و همچنین ارائه راهنمایی‌ها و منابع برای تدریس بهتر آموزه‌ها می‌باشد.

نتیجه گیری

تأثیر آموزه های قرآن بر تربیت دانش آموزان بسیار بزرگ و ارزشمند است. قرآن کریم به عنوان کتاب مقدس اسلام، شامل دستورات الهی برای رفتار و زندگی انسان است. آموزه های قرآن از جنبه های مختلف به تربیت دانش آموزان می‌پردازند.

از جمله تأثیرات قرآن بر تربیت دانش آموزان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. اخلاق و ارزش های اسلامی: قرآن به ما ارزش های بالا اخلاقی را یادآوری می‌کند، مانند داشتن رحمت و عدالت، احترام به والدین، مهربانی نسبت به فقیران و مستمندان و عدم ستم به دیگران. این ارزش ها می توانند به تربیت افرادی با شخصیت و اخلاق قوی کمک کنند.

۲. ترغیب به دانش و تحصیل: قرآن به تحصیل و کسب علم ترغیب می‌کند و دانش را مورد توجه قرار می‌دهد. این ترغیب باعث تشویق دانش آموزان به یادگیری، پژوهش و ارتقاء دانش شده و زمینه رشد و پیشرفتشان را فراهم می‌کند.

۳. ارتقاء اخلاق و عدالت در رفتار: قرآن به دانش آموزان آموزش می‌دهد که به عدالت عمل کنند و در برابر تبعیض ها و ناسازگاری های اجتماعی ایستادگی کنند. نهادهایی نظیر صداقت، عفت، تقوا و احترام به حقوق دیگران در تربیت دانش آموزان مورد توجه قرار می‌گیرند.

۴. تقویت قدرت اراده و تحمل: قرآن کریم دوره‌هایی از زندگی را به ما نشان داده است که نیازمند قدرت اراده و تحمل بالا هستند، مانند دوران امتحانات و زمانهایی که با مشکلات و آزمایش های سخت روبرو می‌شویم. آموزه های قرآن می‌توانند در تقویت این ویژگی ها در دانش آموزان تأثیر مثبتی داشته باشند.

۵. همدلی و رحمت: قرآن به ما تعالیم همدلی و رحمت نسبت به دیگران را می‌آموزد. این آموزه‌ها در تربیت دانش آموزان منجر به شکل گیری شخصیت‌های همدل و مهربان می‌شوند که در جامعه برای خدمت به دیگران و ایجاد روابط مثبت بسیار مؤثر خواهند بود.

بدین ترتیب، آموزه های قرآن با تأثیر مثبت خود بر تربیت دانش آموزان، به شکل گسترده‌ای در زمینه های اخلاقی، تحصیلی، رفتاری و ارتباطی در ساختاری ایجاد می‌کنند که باعث رشد و توسعه یک فرد بهتر و با ارزش‌مندتر می‌شود.

پیشنهادهات

پیشنهاد راهکارهای برای افزایش کیفیت تدریس آموزه های قرآنی برای دانش آموزان:

با توجه به اهمیت تدریس آموزه‌های قرآن در مدارس، اینجا چندین راهکار برای افزایش تدریس آموزه‌های قرآن در مدارس ارائه شده است:

۱. ادغام آموزش قرآن در برنامه درسی: این راهکار شامل اضافه کردن دروس مربوط به قرآن و تفسیر در برنامه درسی است. این دروس می‌توانند به طور منظم در تمام سال‌های تحصیلی ارائه شوند و به تدریج درجه پیچیدگی و عمق آنها افزایش یابد.
۲. توسعه منابع آموزشی: منابع آموزشی مناسب و جذاب برای آموزش قرآن باید توسعه داده شوند. این منابع می‌توانند شامل کتاب‌ها، کتاب‌های درسی، جزوات، نرم‌افزارها، فیلم‌ها، ویدیوها و منابع آنلاین باشند. باید تلاش کرد که این منابع آموزشی به طور آموزشی و سرگرم‌کننده طراحی شوند تا به دانش‌آموزان کمک کنند تا بهترین نتیجه را در یادگیری آموزه‌های قرآن بدست آورند.
۳. آموزش معلمان: معلمان باید آموزش‌های منظم در زمینه آموزش قرآن و روش‌های تدریس آن دریافت کنند. آموزش معلمان باید شامل درک عمیق از مفاهیم قرآن، تفسیر آیات و روش‌های تدریس موثر باشد. همچنین، معلمان باید توانایی ایجاد فضای آموزشی محرک و تعاملی را داشته باشند تا دانش‌آموزان را در فرآیند یادگیری قرآن به خوبی همراهی کنند.
۴. برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی: برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مرتبط با تدریس آموزه‌های قرآن به معلمان می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس کمک کند. این کارگاه‌ها و دوره‌ها می‌توانند در مدت‌های کوتاه‌تر به معلمان روش‌های جدید تدریس، استفاده از منابع آموزشی مختلف و ارتقای مهارت‌های فنی و فرهنگی مربوط به تدریس قرآن آموزش دهند.
۵. تشکیل جلسات تفسیر قرآن: تشکیل جلسات تفسیر قرآن با حضور معلمان و دانش‌آموزان می‌تواند به درک بهتر مفاهیم قرآن کمک کند. در این جلسات، آیات قرآنی مورد بررسی قرار می‌گیرند و معلمان و دانش‌آموزان می‌توانند در مورد مفاهیم و تفسیر آنها بحث و گفتگو کنند. این فضاها به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا بیشتر با مفاهیم قرآن آشنا شوند و سوالات خود را مطرح کنند.
۶. استفاده از فناوری: استفاده از فناوری در تدریس آموزه‌های قرآن می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای یادگیری فراهم کند. از نرم‌افزارها و برنامه‌های کامپیوتری برای تعامل بیشتر دانش‌آموزان با متن قرآن و تفسیر آن استفاده کنید. همچنین، فناوری می‌تواند به دانش‌آموزان در تمرین و تکرار مفاهیم قرآنی کمک کند و این امکان را فراهم کند که به صورت خودآموزانه در خانه نیز به یادگیری ادامه دهند.
۷. تشویق به مشارکت اجتماعی: برگزاری مسابقات قرآنی، رویدادهای قرآنی و برنامه‌های مرتبط با قرآن می‌تواند به دانش‌آموزان انگیزه بیشتری برای یادگیری و تدریس آموزه‌های قرآن بدهد. این فعالیت‌ها می‌توانند باعث تحرک بیشتر در مدارس و جامعه شوند و فرصتی برای نمایش استعدادهای قرآنی دانش‌آموزان فراهم کنند.
۸. همکاری با خانواده‌ها: برای افزایش تدریس آموزه‌های قرآن، همکاری با خانواده‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدارس می‌توانند با برگزاری جلسات و نشست‌های آموزشی برای والدین، آنها را در تربیت کودکان خود با مفاهیم قرآنی یاری کنند. همچنین، از خانواده‌ها خواسته شود که توجه و حمایت لازم را در خانه نسبت به یادگیری قرآن توسط فرزندان خود داشته باشند.

منابع

بیابانگرد، اسماعیل، ۱۳۹۹، روان‌شناسی نوجوانان، چاپ چهارم، تهران، انتشارات فرهنگ اسلامی

داودی، محمد، ۱۳۹۷، نقش معلم در تربیت دینی، جلد ۱، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه

سادئی، علی، ۱۳۹۸، ویژگی‌های دبیر دینی مطلوب و نقش او در شکل‌گیری هویت دینی دانش‌آموزان، جلد ۲، تهران، انتشارات تربیت

شعاری نژاد، علی اکبر، ۱۳۹۵، مبانی روان‌شناختی تربیت، جلد ۹، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

عظیمی، سیروس، ۱۳۹۴، روان‌شناسی کودک، جلد ۱، تهران، انتشارات معرفت

میالاره، گاستون، ۱۳۹۶، معنی و حدود علوم تربیتی، جلد ۲، ترجمه علی محمد کاردان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران